

РОБЪРТ ШЕКЛИ ЗАКРИЛА

Превод от английски: Рени Димитрова, Росен Димитров, 1996

chitanka.info

През следващата седмица в Бирма ще има самолетна катастрофа, но това няма да засегне мен тук, в Ню Йорк. И фигурите сигурно не могат да ми навредят. Особено след като държа всички врати на шкафовете си затворени.

Не, най-важният проблем е лепчихането. Не бива да лепчихам. По никакъв начин. И както можете да си представите, това ме затруднява.

Пък на всичкото отгоре, май че ме хваща наистина гадна хрема.

Цялата работа започна вечерта на седемнайсети ноември. Вървах си по Бродуей към кафенето на Бейкър. На устните ми блуждаеше усмивка, тъй като си бях взел трудния изпит по физика. В джоба ми леко подрънкваха пет монети, три ключа и кутийка кибрит.

Само за да довърша цялостната картина, позволете да добавя, че вятърът духаше от северозапад с пет мили в час, Венера беше в асцендент, а Луната определено приближаваше пълнолуние. От всичко това можете да направите изводите си.

Стигнах ъгъла с 98-ма улица и тръгнах да пресичам. Щом стъпих на платното, някой ми изкрещя:

— Камионът! Пази се от камиона!

Аз отскочих назад и бързо се огледах. Нищо не се виждаше. А после, след цяла една секунда, някакъв камион зави откъм ъгъла на две колелета, мина на червено и продължи с рев по Бродуей. Ако не беше това предупреждение, щеше да ме блъсне.

Чували сте подобни разкази, нали? За странния глас, предупредил леля Мини да не се качва в асансьора, който после се разбил в подземиято. Или може би казал на чичо Джо да не пътува с „Титаник“. Но обикновено такива разкази свършват дотук.

Как ми се иска и моят да бе свършил така.

— Благодаря, приятелю — казах аз и се огледах. Нямахше никого.

— Чуваш ли ме още? — попита гласът.

— Разбира се. — Аз направих пълен кръг около себе си и се загледах подозрително в затворените прозорци на къщата, до която бях спрял. — Но къде, по дяволите, си ти?

— Грониш — отвърна гласът. — Чакай да видим кое е най-близкото словосъчетание. Индекс на рефракция. Същество на подсубстанциално равнище. Сянка на познанието. Дали успях да улуча правилното словосъчетание?

— Невидим ли си? — попитах наслуки аз.

— Точно така!

— Ама *какво* си ти?

— Велидюзки дерг.

— Какво?

— Аз съм... Отвори си малко по-широко ларинкса, ако обичаш. Чакай сега да видя. Аз съм духът на Дядо Коледа. Същество от Черната лагуна. Годеницата на Франкенщайн. Съ...

— Чакай, чакай — казах аз. — Какво се опитваш да ми кажеш... Че си призрак или същество от друга планета ли?

— Тъкмо това — отговори дергът. — То е очевидно.

Стана ми напълно ясно. Всеки глупак можеше да разбере, че гласът принадлежи на някого от друга планета. Той беше невидим на Земята, но по-висшите му сетива бяха забелязали приближаващата опасност и той ме беше предупредил.

Обикновена свръхестествена случка, каквито стават всеки ден.

Аз тръгнах бързо по Бродуей.

— Ама какво има? — попита невидимият дерг.

— Нищичко — отвърнах аз. — Само дето си стоя наред улицата и си говоря с невидимо извънземно от безкрайните дълбини на пространството. Предполагам, че само аз те чувам. Нали?

— Ами естествено.

— Страхотно! Знаеш ли докъде ще ме докара такова нещо?

— Концепцията, за която загатваш, не ми е напълно ясна.

— В лудницата. Психиатрията. При откачалките. На такова място вдворяват хората, които си говорят с невидими извънземни. Благодаря за предупреждението, приятелче. Лека нощ.

Леко замаян, аз свих на изток, като се надявах моят невидим приятел да продължи по Бродуей.

— Не искаш ли да си говориш с мен? — попита дергът.

Аз поклатих глава с онзи лек израз, заради който никой не може да те обвини, и продължих да вървя.

— Но ти *трябва* да го направиш — каза дергът с нотка на отчаяние. — Субговорният контакт е много рядко и невероятно трудно явление. Понякога успявам да предупредя за надвисналата опасност едва в последния момент. Но после връзката се разпада.

Е, ето че получих обяснение за предчувствието на леля Мини. Но аз все още нямах никакво предчувствие.

— Тези условия може да не се повторят и след сто години! — замоли се дергът.

Какви условия? Пет монети и три ключа, които потракват в джоба ми по време на асцендент на Венера ли? Предполагам, че си заслужава да бъде изследвано това явление. Но не и от мен. Човек никога не може да докаже едно паранормално явление. Пък и има достатъчно хора, които носят онези ризи с дълги ръкави, които се връзват на гърба. Няма защо и аз да се нареждам в техния строй.

— Я ми се разкарай от главата — казах аз. Един полицай ме изгледа подозрително заради тези думи. Аз му се ухилих нахално и забързах напред.

— Разбирам социалното положение, в което си изпаднал — настоя дергът. — Но този контакт е напълно в твой интерес. Аз искам да те закрилям от милиардите опасности на човешкото съществуване.

Не му отговорих.

— Добре — каза дергът. — Не мога да те принуждавам. Просто ще трябва да предложи услугите си другаде. Сбогом, приятелю.

Аз кимнах любезно.

— Само още едно нещо — каза той. — Утре, между дванайсет и един и петнайсет по обяд, стой по-далеч от метрото. Сбогом.

— Тъъ? Защо?

— Някой ще бъде убит на площад Колумбия. Тълпата ще го бутне по невнимание пред пристигащия влак. Ако бъдеш там, може да си ти. Сбогом.

— Утре някой ще бъде убит, така ли? — попитах аз. — Сигурен ли си?

— Разбира се.

— И ще го пишат по вестниците?

— По всяка вероятност.

— И ти знаеш всички такива случаи?

— Мога да предвидя всички опасности, насочващи се към теб и разположени във времето. Единственото ми желание е да те защитя от тях.

Аз се бях спрял вече. Две момичета ми се смееха, защото забелязаха, че си говоря сам. После отново тръгнах.

— Слушай — зашепнах аз. — Можеш ли да изчакаш до утре вечер?

— И ще ми позволиш да ти бъда защитник? — попита с готовност дергът.

— Ще ти кажа утре. След като прочета вечерните вестници.

Репортажът беше там. Така си е. Прочетох го в мебелираната си стая на 113-та улица. Един човек, блъснат от тълпата, загубил равновесие и паднал пред пристигащия влак. Това ме накара да се замисля дълбоко в очакване появата на защитника си.

Не знаех какво да правя. Желанието му да ме защити ми се струваше доста искрено, но пък не знаех какво иска от мен. А когато след около час дергът се свърза с мен, идеята още по-малко ми харесваше. Казах му го.

— Не ми ли вярваш? — попита той.

— Просто искам да водя нормален живот.

— Ако изобщо си жив — напомни ми той. — Онзи камион снощи...

— Това беше случайност. На всеки му се случва веднъж в живота.

— И само веднъж се умира — заяви тържествено дергът. — После и метрото...

— Това не се смята. Аз нямах намерение да го ползвам днес.

— Но си имаше причина да *не* го ползваш. Това е важното. Точно както няма причина да не си вземеш душ след малко.

— Че защо не?

— Някоя си госпожица Флин — каза дергът, — която живее по-нататък по коридора, тъкмо приключи да се къпе и остави парче размекнат сапун върху розовите плочки на банята. *Ти* щеше да се подхлъзнеш на него и да си изкълчиш китката.

— Е, не е чак толкова фатално, нали?

— Не. Едва ли е толкова фатално, както, да речем, саксията, бутната от последния етаж от някакъв възрастен господин.

— Кога ще се случи това? — попитах аз.

— Мислех, че не те интересува.

— Много ме интересува. Кога? Къде?

— А ще ми позволиш ли да те защитавам? — попита той.

— Само ми кажи едно. Какво печелиш ти от тази работа?

— Удовлетворение — каза той. — За един велидюзки дерг най-голямото възможно удоволствие е да помогне на друго същество да избегне опасността.

— А нищо друго ли не искаш в замяна? Нещо обикновено, като например душата ми или да владееш Земята?

— Нищо! Ако приема заплащане срещу защитата, ще наруша емоционалното си равновесие. Всичко, което аз искам от живота, всичко, което всеки дерг иска, е да защитава някого от опасностите, които той не може да види, но които ние виждаме прекрасно. — Дергът замълча, а после добави: — Ние даже не очакваме и благодарност.

Е, това ме убеди. Пък и как можех да предвидя последствията? Откъде можех да знам, че неговата помощ ще ме докара до положение, в което да не мога да лепчихам?

— Кажи сега за онази саксия.

— Тя ще падне на ъгъла на Десета улица и булевард „Макадамс“ в осем и трийсет сутринта.

— На Десета и „Макадамс“ ли? Че къде е това?

— В Джърси сити — отвърна бързо той.

— Че аз през живота си не съм бил в Джърси сити! Защо да ме предупреждаваш за това?

— Аз не знам къде искаш или не искаш да ходиш — отвърна дергът. — Аз само предвиждам опасностите, които те дебнат и които биха могли да ти се случат.

— И сега какво трябва да правя?

— Каквото искаш — каза мй той. — Просто си води нормален живот.

Нормален живот! Ха!

Всичко започна обаче доста добре. Аз си ходех на лекции в университета „Колумбия“, пишех си домашните, ходех на кино и на срещи, играех табла, тенис и шах. Както преди. И изобщо не усещах, че съм под закрилата на велидюзкия дерг.

Веднъж или два пъти на ден дергът ми се явяваше. Казваше нещо като „нестабилна решетка на канала на булевард «Уест енд» между 66-та и 67-ма улица, внимавай да не стъпиш отгоре й“.

И, естествено, аз не стъпвах. Но някой друг го правеше. Често виждах такива репортажи по вестниците.

Щом свикнах с него, това ми даде известно чувство за сигурност. Един извънземен пърхаше по двайсет и четири часа на денонощие около мен и искаше от живота само да ме защитава от неприятности. Един свръхестествен телохранилел! Тази мисъл ми вдъхваше невероятна увереност.

През този период социалният ми живот не можеше да бъде успешен.

Но скоро дергът стана твърде ревностен пазител. Започна да открива все нови и нови опасности, повечето от които нямаха никаква връзка с реалния ми живот в Ню Йорк. Неща, които би трябвало да избегна в Мексико, Торонто, Омаха, Папеете. Накрая го попитах дали няма намерение да ми съобщава за всяка потенциална опасност по света.

— Това са малкото, само най-малкото, които биха могли да те засегнат — каза ми той.

— В Мексико ли? И в Папеете? Защо не се ограничиш само до местната картина? Да речем, Ню Йорк и околностите.

— Местно не означава нищо за мен — отвърна упорито дергът. — Моите предвиждания са във времето, а не в пространството. Аз трябва да те защитавам от *всичко*!

Всъщност това беше доста трогателно и аз нямаше как да му откажа. Просто не биваше да обръщам внимание на съобщенията му за разни опасности в Хобокън, Тайланд, Канзас сити, Ангкор Уат (там щеше да се срути една статуя), Париж и Сарасота. Така щях да се занимавам само с местните работи. Освен това можех да не обръщам внимание на повечето предупреждения за очакващи ме опасности в Бронкс, остров Стейтън и Бруклин и да се съсредоточа на Манхатън.

Обаче си заслужаваше да го изслушвам. Дергът ме отърва от доста гадни нещица. Като например един опит за кражба на катедралния площад, друго нападение откъм гърба от някакъв юноша, от един пожар...

Той обаче продължи да ме залива с информация. Беше започнал с едно или две съобщения на ден. След месец ме предупреждаваше по пет-шест пъти дневно. А накрая предупрежденията му в местен, национален и международен мащаб ме заляха като пълноводна река.

Бях изложен на твърде много опасности, при това извън каквато и да било разумна вероятност те да ми се случат.

Ето един типичен ден.

— Развалена храна в кафенето на Бейкър. Не яж там довечера.

— Автобус номер 312 в Амстердам е с развалени спирачки. Не се качвай на него.

— В магазина за химическо чистене на Мелън има изтичане на газ. Ще стане експлозия. По-добре си дай дрехите на друго място.

— Засада на бандити между шосето Ривърсайд и западната част на Централния парк. Вземи такси.

Скоро започнах да прекарвам по-голямата част от времето си, като не правех разни неща и избягвах различни места. Опасността като че ли се криеше под всеки уличен фенер и ме очакваше.

Подозирах дерга, че разширява нарочно съобщенията си. Това за мен беше единственото възможно обяснение. В края на краищата бях живял достатъчно дълго, преди да го срещна, без всякаква свръхестествена помощ и си бях прекарвал доста добре. Защо сега рисковете се бяха увеличили?

Зададох му този въпрос една вечер.

— Всичките ми съобщения са напълно достоверни — отвърна той, явно малко засегнат. — Ако не ми вярваш, опитай се утре да светнеш лампите в залата за лекции по психология.

— Защо?

— Ще стане късо съединение.

— Не се съмнявам в предупрежденията ти — уверих го аз. — Само знам, че преди да се появиш, животът ми не бе подложен на толкова много опасности.

— Естествено, че не. Сигурно знаеш, че щом като приемаш защита, трябва да приемеш и неудобствата, които тя ти носи.

— Какви неудобства?

Дергът се поколеба, преди да отговори.

— Защитата предизвиква необходимост от още по-голяма защита. Това е една универсална константа.

— Я повтори — замаян го помолих аз.

— Преди да ме срещнеш, ти беше като всеки друг и поемаше рисковете, които ти предлагаше твоята позиция. Но с моето идване най-близкото ти обкръжение се промени. И твоята позиция също.

— Промени ли се? Защо?

— Защото тук се намирам и аз. Сега до известна степен ти споделяш моето обкръжение, а аз твоето. И, естествено, избягването на една опасност отваря пътища за появата на други. Това е добре известно.

— Да не би да се опитваш да ми кажеш, че рисковете за мен са се увеличили *заради* твоята помощ?

— Това е неизбежно.

В този момент аз с удоволствие бих удушил дерга, ако не беше невидим и безтелесен. Имах неприятното чувство, че съм измамен от някакъв извънземен мошеник.

— Добре — казах аз, като се опитвах да контролирам гласа си и да говоря спокойно. — Благодаря ти за всичко. Ще се видим на Марс или някъде, където обикновено си прекарваш времето.

— Не желая ли повече никаква защита?

— Позна. И моля те, не тряскай вратата, когато излезеш.

— Но какво има? — дергът като че ли наистина беше объркан. — Вярно, рисковете в живота ти са се увеличили, но какво от това? Чест и гордост е да се противопоставиш на опасността и да я победиш. Колкото по-голяма е тя, толкова по-велика е радостта от избягването ѝ.

За първи път тогава разбрах колко чужд ми е този извънземен.

— Не и за мен — казах аз. — Махай се!

— Твоите рискове се увеличиха — възрази дергът. — Но моят капацитет за откриването им е повече от достатъчен, за да се справя. Аз съм *щастлив*, че го правя. За мен е удоволствие да създавам защитна мрежа за теб.

Аз поклатих глава.

— Знам какво ще последва. Моите рискове ще продължат да се увеличават, така е, нали?

— Не съвсем. Що се отнася да нещастните случаи, ти вече си достигнал количествената граница.

— Какво означава това?

— Това значи, че няма да има увеличение в количеството на нещастните случаи, които ще трябва да избягваш.

— Добре. А сега, ако обичаш, се махай, по дяволите, отгук.

— Но аз току-що ти обясних...

— Разбрах, няма да има увеличение. Ще бъде същото както сега. Виж, ако ме оставиш на мира, естественото ми обкръжение ще се върне, нали? И заедно с него първоначалните рискове, нали?

— Сигурно — съгласи се дергът. — Ако оживееш.

— Ще се реша да поема този риск.

Дергът остана мълчалив известно време.

— Не можеш да си позволиш да ме изгониш — каза накрая той.
— Утре...

— Не ми казвай. Ще избягвам опасностите си сам.

— Аз не мислех за опасностите.

— За какво тогава?

— Просто не знам как да ти го обясня — гласът му звучеше притеснено. — Казах ти, че няма да има количествени промени. Но не ти споменах за *качествените*.

— Как да разбирам това? — повиших глас аз.

— Опитвам се да ти кажа, че те преследва един гампер — каза дергът.

— Един какъв? Какво чудо е пък това?

— Гамперът е същество от *мое* обкръжение. Предполагам, че е бил привлечен от нарасналата ти възможност да избягваш рисковете, което се дължи на моята защита.

— Да го вземат мътните гампера и теб заедно с него!

— Ако той дойде, опитай се да го изгониш с имел. Освен това често върши работа и желязо, допряно до мед. Също така...

Аз се хвърлих в леглото и заврях глава под възглавницата. Дергът разбра намека. В един миг усетих, че си е отишъл.

Какъв глупак се бях оказал! Ние, жителите на Земята, имаме един общ недостатък. Вземаме всичко, което ни предложат, независимо дали имаме нужда от него или не. По такъв начин си докарваме купища неприятности.

Но дергът си беше отишъл и с най-лошата от всичките ми неприятности беше свършено. Ще внимавам известно време, ще

оставя нещата да се оправят от само себе си. След няколко седмици вероятно ще мога...

Във въздуха като че ли се усещаше някакво бучене.

Седнах в леглото. Единият ъгъл на стаята бе странно тъмен и почувствах студен полъх към лицето си. Бученето се усили. Не точно бучене, а смях. Нисък и монотонен.

Нямаше нужда някой да ми подсказва какво да правя.

— Дерг! — изпищях аз. — Измъкни ме от тази работа.

Той беше тук.

— Имел! Просто го размахай пред гампера.

— Откъде, по дяволите, да намеря имел?

— Тогава желязо и мед!

Аз скочих към бюрото си, грабнах медната тежест за притискане на документи и се огледах диво за нещо желязно, за да го допра до нея. Тежестта изхвъркна от ръката ми. Аз я хванах, преди да падне. Тогава видях химикалката си и допрях пишещата сачма до тежестта.

Тъмнината изчезна. И студът също.

Предполагам, че съм припаднал.

След един час дергът заговори с триумфален тон:

— Видя ли? На теб ти е необходима моята защита.

— Предполагам, че е така — отвърнах му мрачно.

— Ще ти бъдат необходими някои неща — продължи дергът. — Самокитка, амарант, чесън, рохкава пръст...

— Но гамперът си отиде.

— Да. Обаче грайлерът остана. Пък и ще ти трябват защитници против лийпите, фигите и мелгерайзера.

И така аз написах списък на билките, есенциите и подправките. Изобщо не си направих труд да го попитам за връзката между свръхнормалното и свръхестественото. Сега послушанието ми беше пълно.

Призраци и духове? Или извънземни? Все едно, каза той, а аз разбрах какво означаваше това. Те обикновено не ни закачат. Ние се намираме на различни нива на усещанията, дори на съществуването. Докато някое човешко същество не направи глупостта да привлече вниманието им към себе си.

Сега обаче аз участвах в тяхната игра. Някой искаше да ме убие, друг да ме защити, но никой не се интересуваше от *мен*. Дори и дергът. Те се интересуваха единствено от моята стойност в играта, ако участието ми можеше да се нарече така.

И изпадането ми в това положение си беше само моя грешка. В самото начало имах на разположение цялата мъдрост на човешката раса. Онази всеобхватна расова омраза към вещици и духове, ирационалния страх от извънземен живот. Защото моето приключение е било играно хиляди пъти досега и разказите за него са предавани от човек на човек стотици, хиляди пъти. Разкази за това, как не един човек се е забърквал в странното изкуство да вика духове. И по този начин е привличал вниманието им към себе си. А това е най-лошото нещо на този свят.

И така, аз бях свързан неразделно с дерга, а дергът с мен. Всъщност, до вчера. Сега отново съм си самостоятелен.

Няколко седмици нещата вървяха спокойно. Удържах фигурите настрана с простичкото условие да държа вратите на шкафовете си затворени. Лийпите ме заплашваха повече, но, изглежда, че окото от крастава жаба ги спираше. А пък мелгерайзерът беше опасен само при пълнолуние.

— Ти си в опасност — каза ми дергът вчера.

— Пак ли? — попитах го аз с прозявка.

— Трангът ни преследва.

— *Нас* ли?

— Да, мен, както и теб, защото даже и един дерг може да бъде подложен на риск и опасност.

— А този транг много ли е опасен?

— Много.

— Добре, какво трябва да правя? Да увеса змийска кожа на вратата? Да нарисувам пентагон?

— Нищо подобно — отвърна дергът. — С транга може да се справиш с отрицание. Трябва да избягваш определени действия.

До този момент вече имах толкова много ограничения, та нямаше значение, че ще се натоваря с още няколко.

— И какво не бива да правя?

— Не трябва да лепчихаш — каза дергът.

— Да лепчихам ли? — намръщих се аз. — Какво е това?

— Не може да не знаеш. Това е обикновено, всекидневно човешко действие.

— Може и да го знам, но под друго име. Обясни ми.

— Добре. Да лепчихаш значи... — Той изведнъж млъкна.

— Какво?

— Той е тук! Трангът!

Аз опрях гръб в стената. Помислих, че забелязвам леко поклащане на пращинките, но това може и да се дължеше на изпънатите ми нерви.

— Дерг! — извиках аз. — Къде си? Какво трябва да правя?

Чух лек писък и звук от тракане на челюсти, който не може да бъде сбъркан с нищо друго.

Дергът изпищя:

— Той ме хвана!

— Какво да правя? — извиках отново.

Чу се ужасен шум от скърцане на зъби. Долових дергът да казва съвсем тихо:

— *Не лепчихай!*

После настъпи тишина. Следващата седмица в Бирма ще стане самолетна катастрофа, но това няма да ме засегне тук, в Ню Йорк. И фигурите със сигурност няма да ми навредят. Няма да могат, след като всички врати на шкафовете ми са затворени.

Не, проблемът е в лепчихането. *Не бива* да лепчихам. В никакъв случай. Ако успея да се въздържа от лепчихане, всичко ще отmine и цялата тази гоненица ще се измести някъде другаде. Трябва! Просто трябва да изчакам и те ще си идат.

Проблемът е, че нямам никаква представа какво може да представлява лепчихането. Обикновено човешко действие, беше казал дергът. Добре, за известно време ще избягвам колкото мога повече действия.

Успях да подремна малко и нищо не ми се случи, значи това не е лепчихане. Излязох и си купих нещо за ядене, платих, сготвих го и го изядох. И това не беше лепчихане. Записах този свой разказ. И *това* не е лепчихане.

Май скоро ще се отърва от този кошмар.

Ще взема да подремна. Мисля, че ме хваща хрема. Сега ми се налага да кихна.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.